

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Rundskriv

Regionene
KITT
KRUS
Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda
Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Politidirektoratet

Nr.	Vår ref	Dato
G 02/2007	200609138- /MV	23.03.2007

RUNDSKRIV VEDRØRENDE INNSATTE MED UTENLANDSK STATSBORGERSKAP – AVKLARING AV UTVISNINGSSPØRSMÅL OG SAKSGANG I OVERFØRINGSSAKER

Innledning

Rundskrivets del 1 er generell og omhandler rutiner for informasjonsutveksling med utlendingsmyndighetene i alle saker vedrørende domfelte med utenlandsk statsborgerskap. Del 1 gjelder således uavhengig av spørsmålet om overføring til fortsatt straffegjennomføring i hjemlandet, som blir behandlet i del 2. Formålet med rundskrivets del 1 er å sikre gode rutiner for informasjonsutveksling mellom kriminalomsorgen og utlendingsmyndighetene.

Rundskrivets del 2 omhandler rutiner for behandling av saker vedrørende overføring til fortsatt straffegjennomføring i utlandet. Utgangspunktet er at norske dommer på ubetinget fengselsstraff skal gjennomføres i Norge. Det er imidlertid flere muligheter for overføring til fortsatt straffegjennomføring i et annet land. Justis- og politidepartementet ønsker at kriminalomsorgen skal prioritere og intensivere arbeidet med å få domfelte overført til fortsatt straffegjennomføring i sine respektive hjemland i de tilfeller der lovgivning og internasjonalt avtaleverk åpner for dette. Formålet med denne delen av rundskrivet er å sikre en rask og effektiv saksgang i saker om overføring.

DEL 1 UTVISNING. RAPPORTERINGS- OG REGISTRERINGSPLIKT

Det følger av utlendingsforskriften § 126 første ledd at eventuelt vedtak om utvisning bør treffes snarest mulig etter at rettskraftig straffedom foreligger eller fullbyrding av en dom er påbegynt, jfr. straffeprosesslovens § 453, og fortrinnsvis ikke senere enn at vedtaket kan iverksettes samtidig med løslatelse eller overføring til straffullbyrdelse i annet land.

En rask avklaring av utvisningsspørsmålet er av stor betydning både for den enkelte domfelte og for kriminalomsorgen. Når en utenlandsk statsborger gjennomfører norsk straffedom i Norge på ett år eller mer, og det er fattet endelig utvisningsvedtak, kan domfelte etter nærmere regler prøveløslates etter at syv tolvtedeler av straffen er gjennomført. Videre vil et utvisningsvedtak som regel ha betydning for den enkeltes soningsforhold, blant annet ved spørsmål om utganger under straffegjennomføringen og overføring til fengsel med lavere sikkerhetsnivå. Utvisningsvedtak er dessuten av betydning for adgangen til overføring til fortsatt straffegjennomføring i hjemlandet uten domfeltes samtykke, se rundskrivets punkt 2.2 nedenfor.

1.1 Rapportering ved innsettelse

Dersom leder av fengsel mottar en dom til fullbyrdelse som gjelder utenlandsk statsborger og det ikke er opplyst hvorvidt utvisningssak er opprettet, skal det straks sendes en anmodning om at spørsmålet om utvisning avklares til det politidistrikt som hadde ansvaret for straffesaken.

Rapporteringsplikten gjelder alle domfelte med utenlandsk statsborgerskap, uavhengig av domslengde. Den gjelder også forvaringsdømte med utenlandsk statsborgerskap.

Melding sendes på eget meldingsskjema, inntatt som vedlegg til rundskrivet, med kopi til Politiets utlendingsenhet. Dersom fengselet er i besittelse av reisedokument eller annet identitetsdokument skal kopi av dette legges ved.

1.2 Registrering av utfall i utvisningssak

Kriminalomsorgen skal i henhold til utlendingsforskriften § 126 tredje ledd underrettes når utvisningssak er reist og når det er truffet vedtak om utvisning. Underretningen foretas av Utlendingsdirektoratet.

Følgende beslutninger skal registreres i datasystemet KOMPIS: Forhåndsvarsel om utvisning, beslutning om henleggelse av utvisningssak og vedtak om utvisning. Videre skal domfeltes DUF-nummer registreres (12 sifre).

1.3 Rapportering før løslatelse

Det følger av utlendingsforskriften § 126 tredje ledd og retningslinjene til straffegjennomføringsloven pkt. 3-45 at kriminalomsorgen i god tid før løslatelse skal underrette det politidistrikt som har hatt saken til behandling om tidspunktet for løslatelse. Leder av fengsel skal rapportere om tidspunktet for løslatelse straks det er tatt stilling til dette. Kopi av underretningen sendes Politiets utlendingsenhet og Utlendingsdirektoratet.

DEL 2 OVERFØRING TIL FORTSATT STRAFFEGJENNOMFØRING I HJEMLANDET

Utgangspunktet i internasjonal strafferett er at en dom skal fullbyrdes i den stat hvor den er avsagt og hvor det straffbare forholdet er begått. Imidlertid kan rehabiliteringshensyn og sosiale forhold gjøre det hensiktsmessig å overføre domfelte til fortsatt straffegjennomføring i vedkommendes hjemland.

Overføring til fortsatt straffegjennomføring i hjemlandet kan skje i medhold av ulike hjemmelsgrunnlag. Det må skilles mellom overføring med og uten domfeltes samtykke.

Rundskrivets del 2 tar sikte på å gi en oversikt over regelverket for overføring når straffegjennomføring er påbegynt, samt saksgangen i disse sakene. Overføring i de tilfeller hvor straffegjennomføring ikke er påbegynt vil ikke bli nærmere behandlet her.

2.1 Frivillig overføring

2.1.1 Den europeiske konvensjonen av 21. mars 1983 om overføring av domfelte (overføringskonvensjonen).

Overføringskonvensjonen er inkorporert ved lov om overføring av domfelte av 20. juli 1991. Nærmere regler er gitt i utfyllende instruks om overføring av domfelte, fastsatt ved kgl.res. 17. februar 1995. Konvensjonen er basert på et frivillighetsprinsipp, slik at en overføring forutsetter at den domfelte selv søker om dette. Domfelte må som utgangspunkt være borger av fullbyrdesstaten. En oversikt over hvilke land som omfattes er tilgjengelig på <http://conventions.coe.int/> og kriminalomsorgen.no.

Vilkår for overføring er videre at det foreligger en rettskraftig dom og at straffegjennomføringen er påbegynt. Konvensjonen har dessuten et krav om at den domfelte på det tidspunktet overføringsanmodningen mottas av fullbyrdesstaten, som hovedregel har minst seks måneder igjen å sone. Gjenstående soningstid skal i utgangspunktet beregnes ut fra 2/3 tid.

Fullbyrdesstaten er ikke forpliktet til å akseptere domslandets begjæring om soningsoverføring.

2.1.2 Bilateral avtale

Norge har inngått en bilateral overføringsavtale. Denne er inngått med Thailand og baserer seg på frivillighet.

2.1.3 Overføring når det ikke foreligger avtale

Lov om overføring av domfelte § 13 gir hjemmel for å søke overføring til andre land enn de som omfattes av ovennevnte grunnlag dersom det foreligger særlige grunner til dette. Hvorvidt det foreligger særlige grunner avgjøres av Justis- og politidepartementet på bakgrunn av en konkret helhetsvurdering.

2.2 Overføring uavhengig av domfeltes samtykke

Det er etter dagens lov og avtaleverk tre mulige grunnlag for overføring uavhengig av domfeltes samtykke.

2.2.1 Lov om fullbyrding av nordiske straffedommer

Overføring til de nordiske land skjer i medhold av lov om fullbyrding av nordiske straffedommer av 15. november 1963 med tilhørende forskrifter. Overføring kan skje både før og etter at straffegjennomføring er påbegynt og er ikke betinget av domfeltes samtykke. Overføring på dette grunnlag vil ikke bli nærmere behandlet her.

2.2.2 Tilleggsprotokoll av 18. desember 1997 til den europeiske overføringskonvensjonen

Det mest sentrale grunnlag for overføring uavhengig av domfeltes samtykke er i denne sammenheng tilleggsprotokollen til den europeiske overføringskonvensjonen.

Overføring på dette grunnlag kan bare skje dersom domfelte er statsborger av et land som har ratifisert tilleggsprotokollen. En oversikt over hvilke land som omfattes er tilgjengelig på <http://conventions.coe.int/> og kriminalomsorgen.no.

En overføring er videre betinget av at domfelte har unndratt seg straffen (dvs. flyktet fra domslandet), jf. art.2, *eller* er besluttet **utvist** som følge av den straffbare handlingen, jf. art. 3. Etter sistnevnte alternativ er det en forutsetning at det foreligger et endelig utvisningsvedtak mot vedkommende. Med endelig utvisningsvedtak menes vedtak fattet av Utlendingsdirektoratet som ikke er påklaget innen klagefristen, og vedtak fattet av Utlendingsnemnda i klagesaken.

Fullbyrdelsesstaten er ikke forpliktet til å akseptere domslandets begjæring om soningsoverføring.

2.2.3 Schengen-avtalen artikkel 68

En statsborger fra en annen konvensjonspart som ved rettskraftig dom er idømt frihetsstraff eller sikringstiltak med begrenset frihet, og som deretter har unndratt seg denne straff eller dette sikringstiltak ved å flykte til sitt hjemland, kan i medhold av Schengen-avtalen artikkel 68 overføres uavhengig av samtykke.

2.3 Saksgang og forberedelse av overføringssak

2.3.1 Saksgang ved frivillig overføring jf. rundskrivets pkt. 2.1

Domfelte skal ved innsettelse informeres om muligheten for å søke om soningsoverføring og forespørres om han ønsker å søke slik overføring.

Søknad om frivillig overføring fremmes av domfelte selv og forberedes av lokalt nivå. I den forbindelse skal lokalt nivå innhente opplysninger fra politiet vedrørende eventuelle uavklarte straffbare forhold i Norge og om vedkommende skal være vitne i annen sak.

Saken oversendes, uten ugrunnet opphold, til Justis- og politidepartementet med kopi til regionen.

Oversendelsen skal inneholde følgende opplysninger og dokumentasjon:

- Domfeltes navn, fødselssted og fødselsdato
- Adresse i fullbyrdelseslandet
- Tidspunkt for pågrepelse, påbegynt soning, 2/3 tid og endt tid
- Varetektsfradrag
- Dokumentasjon vedrørende identitet og statsborgerskap, evt. oppholdstillatelse
- Kopi av straffedommen på norsk og evt. i oversatt versjon, dersom dette foreligger (kontakt evt. påtalemyndigheten).
- Evt. andre relevante opplysninger (helseopplysninger m.v.)

Dersom det også foreligger grunnlag for overføring uavhengig av domfeltes samtykke skal det gjøres oppmerksom på dette i oversendelsen.

Når fullbyrdelsesstatens svar foreligger, vurderer Justis- og politidepartementet hvorvidt overføring bør finne sted. Dersom overføring er aktuelt oversender departementet fullbyrdelsesstatens svar til lokalt nivå, med anmodning om at domfelte bekrefter at han fremdeles ønsker overføring og at han er kjent med de rettslige virkninger av dette. Justis- og politidepartementet beslutter deretter hvorvidt overføring godtas eller ikke.

Den praktiske gjennomføringen av overføringen på norsk side foretas av lokalt nivå i samarbeid med politiet.

2.3.2 Saksgang for overføring uavhengig av domfeltes samtykke (tilleggsprotokollen)

Domfelt som er statsborger av land som har ratifisert tilleggsprotokollen skal informeres om muligheten for overføring uavhengig av domfeltes samtykke.

Lokalt nivå skal, så snart det foreligger rettskraftig dom, av eget tiltak vurdere overføring i medhold av tilleggsprotokollen. Det presiseres at kravet om minst seks måneders gjenstående soningstid i overføringskonvensjonen også gjelder for tilleggsprotokollen. Den foretatte vurdering fra lokalt nivå side skal registreres i datasystemet KOMPIS.

Saken forberedes av lokalt nivå. I den forbindelse skal lokalt nivå innhente opplysninger fra politiet vedrørende eventuelle uavklarte straffbare forhold i Norge og om vedkommende skal være vitne i annen sak.

Dersom vilkårene for overføring anses å være til stede, oversendes saken, uten ugrunnet opphold, til Justis- og politidepartementet med kopi til regionen. Oversendelsen skal inneholde følgende opplysninger og dokumentasjon:

- Domfeltes navn, fødselssted og fødselsdato
- Adresse i fullbyrdelseslandet
- Tidspunkt for pågrepelse, påbegynt soning, 7/12 tid, 2/3 tid og endt tid
- Varetektsfradrag
- Uttalelse fra domfelte om overføringsspørsmålet, fortrinnsvis på engelsk
- Dokumentasjon vedrørende identitet og statsborgerskap
- Utvisningsvedtak
- Kopi av straffedommen på norsk og evt. i oversatt versjon, dersom dette foreligger (kontakt evt. påtalemyndigheten).
- Evt. andre relevante opplysninger (helseopplysninger m.v.)

Justis- og politidepartementet oversender saken til den aktuelle staten. Etter å ha mottatt svar fra fullbyrdelsesstaten treffer Justis- og politidepartementet vedtak i saken.

Den praktiske gjennomføringen av overføringen på norsk side foretas av lokalt nivå i samarbeid med politiet.

2.4 Oversikt over overføringssaker

Lokalt nivå skal føre en løpende oversikt over alle potensielle overføringssaker.

Når det gjelder domfelte som er statsborgere av land som har ratifisert tilleggsprotokollen, skal det føres oversikt der det fremgår at vilkårene for overføring uavhengig av domfeltes samtykke er vurdert samt årsak til at slik overføring evt. ikke kan gjennomføres.

DEL 3 IVERKSETTELSE

Rundskrivet trer i kraft straks. Fra samme tidspunkt oppheves Justis- og politidepartementets rundskriv G 73-91 D.

Rundskrivet gjelder inntil annet blir bestemt.

Med hilsen

Sissel Kofoed
fung. avdelingsdirektør

Kari Meling
underdirektør

Vedlegg

__ politidistrikt

Deres ref:
*

Vår ref:
*

Dato:
*

_____, F. __ – BORGER AV __ – ANMODNING OM AVKLARING AV SPØRSMÅL OM UTVISNING

Det vises til Justis- og politidepartementets rundskriv G 02/2007. Det fremgår her at dersom leder av fengsel mottar en dom til fullbyrdelse som gjelder utenlandsk statsborger og det ikke er opplyst hvorvidt utvisningssak er opprettet, skal det straks sendes anmodning om at spørsmålet om utvisning avklares til det politidistrikt som hadde ansvaret for straffesaken.

Domfelte ble ved __retts dom av __ ilagt en straff av fengsel i __ år og __ måneder, minus (0+0) dager. Straffegjennomføring ble påbegynt __ ved __ fengsel.

Domfelte har endt tid __. Løslatelse på 2/3 tid etter straffegjennomføringsloven § 42 første ledd kan tidligst finne sted __. Tidspunkt for 7/12 tid er __.

**(Slettes i tilfeller der det ikke passer)*

Vi gjør spesielt oppmerksom på at domfelte er borger av et land som er tilsluttet tilleggsprotokoll av 18.12.97 til den europeiske konvensjon av 21.03.83 om overføring av domfelte. Dette innebærer at det er mulig å overføre domfelte til fortsatt straffegjennomføring i hjemlandet uavhengig av domfeltes samtykke dersom det foreligger et endelig vedtak om utvisning. Vi ber derfor om at arbeidet med å få en avklaring rundt innsattes utvisningsspørsmål blir særlig prioritert.

Det følger av utlendingsforskriften § 126 første ledd at eventuelt vedtak om utvisning bør treffes snarest mulig etter at rettskraftig straffedom foreligger eller fullbyrding av en dom er påbegynt, og fortrinnsvis ikke senere enn at vedtaket kan iverksettes samtidig med løslatelse eller overføring til straffullbyrdelse i annet land.

Vi tillater oss på denne bakgrunn å anmode om at utlendingsmyndighetene snarest tar stilling til utvisningsspørsmålet.

Vi ber om å bli underrettet fortløpende om avgjørelsen(e) i utvisningsspørsmålet.

*Kopi av identitetsdokumenter følger vedlagt/*Fengselet besitter til orientering ingen identifikasjonspapirer eller reisedokumenter knyttet til innsatte.

Med hilsen

fengselsleder

konsulent

Kopi: Politiets utlendingsenhet, postboks 9277, 0134 Oslo